

Ministerie van Justitie

Directoraat- Generaal Preventie, Jeugd en Sancties

Directie Justitieel Jeugdbeleid

Postadres: Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede kamer
der Staten - Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bezoekadres

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Telefoon (070) 3 70 79 11
Fax (070) 3 70 79 00
www.justitie.nl

Datum	21 februari 2007
Ons kenmerk	5468461/07/DJI
Uw kenmerk	2060706900
Reden	Kamervragen leden Eijsink, Wolfsen en Cörüz over het totaal aantal ontsnappingen van PIJ-jongeren

Bij beantwoording de
datum en ons kenmerk
vermelden. Wilt u slechts
één zaak in uw brief
behandelen.

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op vragen die de leden Eijsink, Wolfsen en Cörüz van uw Kamer hebben gesteld bij brief van 2 februari 2007 over het aantal ontsnappingen van PIJ-jongeren.

De Minister van Justitie,

Antwoorden van de minister van Justitie op vragen van de leden Eijnsink en Wolfsen (beiden PvdA) en Cörüz (CDA) over het aantal ontsnappingen van PIJ-jongeren (ingezonden 1 februari 2007 nr. 2060706900).

Vraag 1 :

Kloppen de gegevens in een recent krantenartikel¹ dat vorig jaar 80 van de 600 jongeren die een PIJ(plaatsing in een Jeugdinstelling)-maatregel hebben gekregen (Jeugd-TBS'ers) ontsnapt zijn? Zo nee, hoeveel ontsnappingen hebben dan plaatsgevonden?

Antwoord 1:

Ja, in 2006 zijn 80 gevallen gemeld bij het Landelijk Meldpunt van het KLPD waarbij pij-jongeren zich hebben onttrokken tijdens (on)begeleid verlof of vanuit een beperkt beveiligde inrichting, dan wel zijn ontvlucht vanuit een normaal beveiligde inrichting.

Ik hecht eraan op te merken dat de maatregel plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (pij) niet als jeugd-tbs kan worden aangemerkt.

Ten eerste kan de maatregel, anders dan de tbs-maatregel, worden opgelegd bij alle misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en beoogt een bijdrage te leveren aan een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de jongere (art 77s WvSR.). De praktijk laat zien dat jongeren ook voor lichtere feiten een pij-maatregel opgelegd krijgen dan waarvoor volwassenen een tbs opgelegd krijgen.

Ten tweede is de maatregel in alle gevallen eindig. Jongeren met deze maatregel dienen dus vóór de invrijheidstelling te oefenen met bepaalde vrijheden.

De jongeren moeten (opnieuw) leren omgaan met de grenzen en normen van de maatschappij. Daarvoor is het nodig dat de inrichting de jongeren ruim van tevoren - conform een resocialisatietraject- met verlof laten gaan, ook als naar het oordeel van de behandelaars de mogelijkheid niet valt uit te sluiten dat de jongere zich onttrekt. Bij dit essentiële onderdeel van de behandeling oefenen de jeugdigen buitenshuis, datgene wat ze in de beschermde omgeving van de inrichting geleerd hebben. Dit gebeurt gefaseerd van begeleid naar onbegeleid verlof. Incidenten tijdens verlof kunnen daarom niet volledig worden uitgesloten. Daarmee is het verlof overigens niet mislukt. Uit gemaakte fouten

zijn voor de jeugdige leerpunten te destilleren die bij kunnen dragen aan een uiteindelijk succesvolle terugkeer in de maatschappij. Op basis van een risicotaxatie wordt een verlofmachtiging afgegeven.

Vraag 2:

Hoeveel van deze ontsnapte jongeren, zijn daadwerkelijk ontsnapt uit de jeugdinstelling zelf?

¹ de Volkskrant/ANP, 30 januari 2007, 'Veel ontsnappingen Jeugd-TBS'ers'

Wat zijn daarvoor de aanleidingen? Hoeveel zijn niet teruggekeerd van verlof? Hoeveel jongeren hebben zich gedurende het nazorgtraject onttrokken aan de begeleiding? Hoe lang was gemiddeld de periode dat zij zich aan toezicht hebben onttrokken? Kunt u een overzicht geven van het aantal ontsnapte Jeugd-TBS'ers in de afgelopen vijf jaar, zodat duidelijk te zien is of er sprake is van een stijging dan wel een daling?

Antwoord 2:

Van de 80 meldingen dat een jongere met een pij-maatregel zich heeft onttrokken, dan wel is ontvlucht, is het 3 keer voorgekomen vanaf een normaal beveiligd terrein (een ontvluchting) en 11 keer vanaf een beperkt beveiligd terrein (justitiële jeugdinrichting zonder omtrekbeveiliging). De aanleidingen voor deze onttrekkingen/ontvluchtingen zijn zeer divers en niet altijd te achterhalen, dit mede in het licht dat adolescenten vaak impulsief handelen.

De overige 66 keer hebben de jongeren zich onttrokken aan het gezag tijdens transport of begeleid verlof of zijn niet teruggekeerd van onbegeleid verlof. Zeven daarvan waren met proefverlof, de laatste fase van de pij-maatregel.

Van de genoemde 80 gevallen waren 62 jongeren binnen één maand terug in de inrichting (waarvan 37 binnen één week). 18 jongeren hebben zich langer dan één maand onttrokken aan de maatregel.

De landelijke registratie van het KLPD geeft inzicht in de onttrekkingen/ontvluchtingen van alle jongeren die in een justitiële jeugdinrichting verblijven vanaf september 2005.

Onttrekkingen/ontvluchtingen vóór deze datum zijn niet op een éénduidige manier geregistreerd, zodat geen uitspraak over een trend kan worden gedaan. De geregistreerde gegevens vanaf september 2006 geven nog onvoldoende informatie voor analyse.

Vraag 3:

Zijn er door de genoemde 80 jongeren strafbare feiten gepleegd tijdens de periode dat zij zich aan het toezicht hebben onttrokken? Zo ja, welke?

Antwoord 3:

Op dit moment wordt de recidive onderzocht van alle pij-jongeren die zich tussen 1 januari 2005 en 1 augustus 2006 hebben onttrokken of zijn ontvlucht (TK 24587 en 28741, nr. 183). Alleen de strafbare feiten (gedurende de periode onttrekking/ontvluchting) waarvoor tenminste één proces verbaal is opgemaakt, worden in het onderzoek meegenomen.

Van de jeugdigen die zich in het jaar 2006 hebben onttrokken aan de opgelegde PIJ-maatregel, is tegen 10 van hen proces-verbaal opgemaakt wegens verdenking van het plegen van een strafbaar feit nadat zij zich aan het toezicht hadden onttrokken. De aard van de strafbare feiten varieert van zwartrijden in het openbaar vervoer tot diefstallen en geweldsdelicten.

Vraag 4:

Is het waar dat vier ontsnapte Jeugd-TBS'ers nog altijd niet zijn teruggekeerd dan wel teruggevonden? Acht u het noodzakelijk om opnieuw te experimenteren met Elektronische Volgsystemen, gezien het feit dat verloven en begeleide/onbegeleide nazorgtrajecten een onlosmakelijk onderdeel uitmaken van de PIJ-maatregel die per definitie eindig is en gericht is op terugkeer in de maatschappij?

Antwoord 4:

Ja, ten tijde van het krantenartikel waren 4 jongeren met een pij-maatregel nog niet aangehouden dan wel teruggekeerd naar de inrichting. Dit cijfer is echter een momentopname van de jongeren die op die dag gemeld staan als onttrokken/ontvlucht. Van de genoemde 4 jongeren zijn inmiddels 2 jongeren weer terug in de inrichting.

Sinds de invoering van het Landelijk Meldpunt van het KLPD is de informatie-uitwisseling tussen de politieregio's en met de politie in het buitenland sterk verbeterd. Door deze centrale regiefunctie is het opsporingsproces effectiever geworden. Daarnaast zijn de opsporingsbevoegdheden verruimd voor het opsporen van onttrokken veroordeelden.

In mijn brief aan de Tweede Kamer (TK, 29 452, nr. 44) over de Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel heb ik reeds aangegeven dat dit jaar verder zal worden geëxperimenteerd met de toepassing van Elektronische monitorsystemen (EM) bij zowel tbs-gestelden als jeugdigen. Uit eerder onderzoek is gebleken dat dergelijke systemen onvoldoende waarborgen bieden voor een veiliger verloop van verlof. Het accent zal daarom bij de nieuwe experimenten komen te liggen op de toegevoegde waarde die EM heeft voor de preventie en de behandeling (bijvoorbeeld als extra

controlemiddel tijdens verloven). Op dit moment zijn vijf jeugdinrichtingen zich aan het voorbereiden op proefprojecten met verschillende systemen. Deze proefprojecten zullen een jaar duren.

Vraag 5:

Klopt het bericht² dat het Openbaar Ministerie (OM) nauwelijks zoekt naar deze ontsnapte jongeren? Zo neen, wat heeft het OM aan acties ondernomen?

Antwoord 5:

Nee, indien er sprake is van ongeoorloofde afwezigheid van een PIJ-er dan meldt de betrokken inrichting dit aan het KLPD. De KLPD is belast met de informatiecoördinatie en opsporing van ontsnapte jeugdigen. Dit gebeurt onder het gezag van de officier van justitie van het Landelijk Parket, waarbij rekening wordt gehouden met de urgentie. De officier van justitie bepaalt de prioriteit van de opsporing, in samenspraak met het KLPD, op basis van het door de inrichting aangegeven recidive-risico. Daarbij worden uiteraard alle noodzakelijke opsporingsmiddelen toegepast.

Vraag 6:

Is er een relatie te leggen tussen een tekortschietende beveiliging van justitiële jeugdinrichtingen en het hoge aantal ontsnappen? Is er een relatie te leggen tussen het gebrek aan goed opgeleid personeel en de (ook door u als ongewenst aangemerkte) te grote behandelgroepen in de justitiële jeugdinrichtingen en het hoge aantal ontsnappingen van jeugdigen? Is er een relatie te leggen tussen het ontbreken van bewezen effectieve behandelmethoden en het hoge aantal ontsnappingen? Zo ja, waarom? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 6:

14 jongeren met een pij-maatregel hebben zich in 2006 vanaf het terrein van een justitiële jeugdinrichting onttrokken, waarvan er 3 zijn ontvlucht vanuit een normaal beveiligd gebouw. Alle overige onttrekkingen hebben tijdens begeleid en onbegeleid verlof plaatsgevonden. Hieruit kan niet worden geconcludeerd dat de beveiliging van de inrichtingen tekortschiet.

De relatie tussen het opleidingsniveau van het personeel, de groepsgrootte dan wel de inzet van behandelmethoden en het aantal onttrekkingen is niet wetenschappelijk onderzocht. Ik kan daarover dus geen uitspraak doen.

Op dit moment worden de achtergrondkenmerken van jongeren die zich tussen 1 januari 2005 en 1 augustus 2006 hebben onttrokken vergeleken met jongeren die dat niet hebben gedaan tijdens begeleid dan wel onbegeleid verlof. De resultaten van dit onderzoek worden in het voorjaar van 2007 verwacht. Op basis van deze resultaten kan wellicht een samenhang worden vastgesteld tussen individuele kenmerken van jongeren (risicofactoren) en de kans op een onttrekking.

² Algemeen Dagblad, 30 januari 2007, 'Ontsnapte jeugd-tbs'ers op rooftocht'

Vraag 7:

Welke maatregelen hebt u genomen of bent u voornemens te nemen om het toezicht op Jeugd-TBS'ers zo in te richten dat ontsnappingen kunnen worden voorkomen?

Antwoord 7:

Sinds begin 2006 is het verlofbeleid voor de justitiële jeugdinrichtingen aangescherpt en meer gestandaardiseerd. Bij verlofaanvragen van jongeren met een pij-maatregel wordt een risicotaxatie-instrument (de SAVRY) ingezet om de kans op delicttherhaling dan wel onttrekking tijdens verlof te toetsen. Op basis van de risicotaxatie wordt een verlofmachtiging afgegeven. De inrichting dient in de verlofaanvraag aan te geven welke maatregelen worden getroffen om het risico tijdens het verlof zo klein mogelijk te houden.

De directeur (en namens hem personeelsleden of medewerkers) van de justitiële jeugdinrichtingen is bevoegd om in bepaalde gevallen geweld toe te passen dan wel vrijheidsbeperkende middelen aan te wenden om te voorkomen dat de jeugdige zich aan het toezicht onttrekt. Momenteel wordt gewerkt aan de aanpassing van de "Geweldsinstructie inrichtingen voor verpleging van ter beschikking gestelden", waarin de instructies van de begeleiders van de tbs-gestelde om te voorkomen dat hij zich aan het toezicht bij verlof onttrekt, worden verduidelijkt en aangescherpt. Mede naar aanleiding daarvan wordt thans bezien of de Regeling geweldsinstructie justitiële jeugdinrichtingen eveneens moet worden aangepast.